

Xarxa d'Escoles Compromeses amb el Món

III Jornades

Conclusions
(PROVISIONALS)
25 d'octubre 2008

Els reptes de l'educació pel desenvolupament a l'escola.

Ferran Polo

Tres idees:

- En aquest quatre anys, s'han perdut un munt d'oportunitats per avançar en la veritable inclusió curricular de cinquena generació o ciutadania global. No es pot deixar passar una oportunitat més.
- L'EPD per créixer en quantitat i qualitat necessita deslliurar-se de les ONG. Mentre estigui sota la seva protecció patirà els mateixos mals i contradiccions. El professorat s'ha d'apropriar de espais de comunicació i creació del coneixement en aquest sentit.
- El professorat, principal agent per l'EDP, ha de tenir molta cura en la seva coherència (entre el que diu i el que fa) i per tant en el seu currículum ocult, fonamentalment en referència a la transmissió d'estereotips negatius. El Futur de l'EPD als centres educatius està en mans del professorat.



Taula: Red Canaria de Escuelas Solidarias

- Ponent Sr. Heliodoro Ayala, fundador de la Red.
- Es una iniciativa que va sorgir de 5 professors de religió ja fa mes de 10 anys.
- Ha crescut amb el suport del Cabildo i altres institucions, empreses etc.
- Implica centres educatius de totes les illes canaries, aprofitant els recursos tecnològics de Internet.
- Impliquen a professors, estudiants, pares, en accions de denúncia, drets de gènere, en festes solidàries, en petits projectes de suport a Senegal i altres indrets de països empobrits. També en accions socials de tota mena, relacionats amb les immigracions, menors, etc.
- Conclusió: Molt descriptiu, mostra la capacitat de fer xarxa i encomana optimisme en el sentit d'avançar en activisme social.



Taula:

Propostes per treballar en xarxa la solidaritat a l'escola

- Ponents Srs. Manuel Garcia, Trabajo en red a pie de pueblo; Joan Bravo, Xarxa d'Escoles solidàries; Raquel Arnáiz i Jonás de Abreu, Moviment de treballadors rurals sense terra al Brasil (MST). Modera: Carme Arolas, Xarxa ECM, Direcció de RRII de la Diputació de Barcelona
- Manuel Garcia presenta la seva singular visió del treball en xarxa a través de l'art. L'Art com a via de comunicació i construcció de coneixement universals. L'art com punt de partida per a la transformació, fins i tot per la denúncia.
- Joan Bravo va descriure el procés de 10 anys del programa d'escoles solidàries PES (València). Va avançar reptes de futur, concretant la demanda d'un compromís estable de les comunitats educatives, i la programació conjunta de les accions a fer en el curs escolar. Destaca la presa de decisions de forma assembleària i la connexió amb les comunitats educatives de Guatemala i Nicaragua. Demana que hi hagi professorat destinat a coordinar i a consolidar la xarxa, per estendre-la a tota la comunitat educativa del País Valencià.
- MST és un moviment social participatiu que partint de la lluita per la reforma agrària, reivindica el dret a la educació, per una ciutadania plena. Es caracteritza pel seu ampli abast, -23 estats, havent format a 50.000 persones i que compte actualment amb convenis amb 49 Universitats. Es caracteritza per una concepció de l'educació com a lluita per a la transformació social del país.



MITJANS DE COMUNICACIÓ, LA SEVA VISIÓ DEL SUD I EL SEU TRACTAMENT DES DE L'ESCOLA

M. Aquilina Fueyo

- Los medios transmiten una imagen sesgada y distorsionada de la realidad del sur que influye muy negativamente en la construcción de los imaginarios de la ciudadanía del norte.
- Bajo influencia de estas visiones se conforma el imaginario juvenil poblado de paternalismo, etnocentrismo, caridad, estereotipos racistas y xenófobos, etc.
- La publicidad es uno de los géneros de los medios más influyente. Las ONGD han desarrollado prácticas publicitarias que han influido muy negativamente en la construcción de ése imaginario sobre el sur.
- La alfabetización audiovisual y la educación para el desarrollo aportan herramientas para trabajar críticamente las representaciones de los medios sobre el sur en el contexto de un currículo globalizado e interdisciplinar vinculado al análisis crítico de la realidad global y local.



Taula: Pantalles Solidàries

Comunitat ATLES.

- L'ATLES de la Diversitat és una nova proposta que contribueix al canvi de paradigma a l'escola a través de noves idees i mètodes educatius. És un model que posa l'èmfasi en la motivació dels alumnes i en la creació de sòlides xarxes humanes virtuals, aconseguint que els participants comparteixin les seves experiències i coneixements amb els altres i enriqueixin així a tot el grup.
- Un aspecte fonamental en l' ATLES de la Diversitat és el de la **interculturalitat**, l'aproximació a les realitats culturals i socials molt desiguals, allunyades geogràficament, promovent el **diàleg** per a la comprensió del diferents. Pensem que aquesta **comprensió** intercultural pot evitar en el futur situacions de violència i pot afavorir la **col·laboració**.

Projecte Diversitac.

- El projecte DiversiTAC és una proposta educativa basada en les Tecnologies de l'Aprenentatge i del Coneixement (TAC) que té com a finalitat el desenvolupament de competències cívico-morals i comunicatives en els joves de secundària.
- Els objectius de les activitats proposades són:
- Reconduir i treballar educativament les informacions que reben els joves provinents dels *mass media* per evitar la consolidació de prejudicis i estereotips en relació a la diversitat cultural.
- Desenvolupar la capacitat crítica i reflexiva per mitjà de l'anàlisi informacional i de la creació de noves propostes alternatives.
- Fomentar l'ús de les tecnologies com a fonts d'informació i com a espais de creació educatius.

Edualter

- El projecte "Entendre l'Actualitat: un repte educatiu, una aposta per la ciutadania" consisteix en oferir recursos al professorat de secundària i batxillerat, i a altres agents d'educació formal i no formal, per treballar els temes presents en els mitjans de comunicació des d'una mirada crítica a la realitat. Es tracta d'elaborar carpetes didàctiques sobre temes d'actualitat informativa, des de la perspectiva de la cultura de pau, la no violència, la resolució de conflictes, la interculturalitat, l'equitat entre homes i dones i el respecte dels drets humans.



Taula: Treballar la cooperació i la solidaritat des de l'educació en el lleure

- Ponents Sra Aina Tella, d'Escoltes Catalans i Sr. Francesc Garreta, Fundació Pere Tarrés. Modera: Josep Colomer, Xarxa ECM, Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona
- **Escoltes catalans** presenta les seves experiències en cooperació per al desenvolupament tan a nivell local com internacional, que tenen per objectiu transformar la societat, ja sigui per l'acció en el terreny, com per la posterior sensibilització en el nostre entorn més immediat.
- L'educació per al desenvolupament a Escoltes Catalans és un eix transversal no només dels projectes de cooperació, sinó també de la tasca educativa en el sí dels agrupaments
- **La Fundació Pere Tarrés** desenvolupen projectes educatius en el lleure a través dels espais al territori i també amb escoles. Amb la col·laboració d'associacions d'immigrants treballen la cooperació al desenvolupament i l'educació intercultural
- Aquestes entitats fan un treball amb xarxa d'educació en el lleure al país, però estan connectades a moviments internacionals, del quals en formen part i que en alguns períodes han liderat.
- Demanen línies de suport econòmic i tècnic, per facilitar la participació i la mobilitat dels joves en els projectes
- Fomentar la col·laboració amb els centres educatius d'educació formal, per compartir espais i projectes
- Proposen el treball amb xarxa amb les ONGD, per dur a terme accions de cooperació al desenvolupament



ESPAI DE TREBALL I APRENTATGE EN XARXA

ACTITUTS

- Creure en el que es fa.
- Un projecte de cooperació és un projecte que es manté a través d'un procés de qüestionament, autocrítica i automillora de les actuacions. És a dir, capacitat de transformació.
- Per part dels alumnes, es concreta en aprendre amb la pràctica, aprendre a prendre decisions, i a comprometre's.
- Les idees es converteixen en les seves pròpies idees.
- Principi de no ingerència per part de l'adult, vers les idees del jovent.
- El compromís els obre portes més enllà de la seva realitat local, sobre la presència del quart món i sobre les seves potencialitats.
- Apropament respectuós a altres cultures i sensibilitats.
- Sensibilitzar per conèixer, conèixer per saber, saber per actuar.
- Aprendre a avaluar des de la visió de tots els participants i fins i tot des d'allò que és intangible o subjectiu.



XARXA

- Vinculació progressiva del projecte al currículum d'aula i de centre.
- Vinculació al projecte de la comunitat educativa com a un procés de diàleg.
- Centre obert com a centre que cerca la cooperació amb altres escoles com a suport i per ampliar i compartir la visió de la seva experiència.
- Aprendre a fer visible el projecte per tots els mitjans de comunicació a l'abast.
- Cal un diàleg profund entre mestres, tècnics i ONG que porti a l'exploració conjunta de nous camins.
- Administracions i ONG al servei dels centres; no a l'inrevés.



ALGUNES REFLEXIONS A FER:

Ampliar els significats dels termes desenvolupament, solidaritat i cooperació.

- Pensar en la possibilitat de la transformació del model d'escola des de tots els àmbits de participació d'aquí i d'allà com quelcom a construir des de totes les parts.
- Els/les mestres hem de agafar la bandera i el protagonisme de l'EPD sense complexos. Som l'element imprescindible.
- Les ideologies sorgeixen a partir de les necessitats, i es converteixen en objectius.
- De quina formació parlem?
- Qui forma a qui, qui aprèn de qui?



www.escolescompromeses.org